

داستان دنباله‌دار

اشاره:

اگر یادتان باشد خیلی از شماهایی که هرماه با «دیدار» خلوت می‌کنید، خیلی گفته‌اید و نوشته‌اید که بد نیست یک داستان دنباله‌دار هم در نشریه داشته باشیم، ما هم با کلی خواهش و درخواست بالاچه از خانم سقلاطونی نویسنده خوش ذوق جوان خواستیم تا با یک داستان دنباله‌دار هر شماره ما را مسهمان واژه‌های خود کنند. این شماره اولین قسمت از داستان دنباله‌دار.

سر دیر

| آنلاین |

سفر در نیام ایدتا!

مریم سقلاطونی

پشت. آرام آرام. صدایی می‌آمد، شبیه صدای ولوله گجشکان. چیزی شبیه همان صدا که هر روز بعد از آذان صبح در حیاط می‌بیجید. یاد آمد که مادرم می‌گفت: «گنجشک‌ها نماز می‌خوانند». مادرم خیلی از حرفاها بیش عجیب بود. باورهای غریبی داشت. همیشه بعد از آذان صبح، سر وقت پرندۀ‌ها می‌رفت و می‌گفت: آن‌ها برایش دعا می‌کنند. چندبار این جمله یاد آمد. در همان گروه‌دار که پاها بیم داشت می‌لرزید... همان که از من جدا شده بودند. شاید... می‌دیدم که دوباره می‌روم و می‌ایستم. می‌شینم و بر می‌خیزم، دورتر از خودم، دستانم را دور سرم حلقه کردم و به اطراف خیره خیره نگاه کردم. نه پهت بود و نه حیرت و نه جنون. نمی‌دانستم چرا می‌روم؟ چرا می‌شنشم؟ چرا همه چیز در من عوض شده بود؟ حتی صدایم را نشناختم. صدایم صدای کسی شده بود که گاهی با من بود و او گویه‌اش را می‌شنیدم و گاهی نبود. زمین خشک خشک بود. آن قدر خشک که پوست انداخته بود، از همان جایی که ایستاده بودم. نه کوهی بود و نه آسمانی. زمین بود و زمین. زانوانم خشک شده بود. مثل دو چوب خشک و شکننده. نه می‌توانستم بلند شوم و نه می‌توانستم بنشینم. نه خودم بودم و نه کسی شبیه آنچه دیده بودم و شاید... صدای لرزش زانوانم را می‌شنیدم. چندبار پشت سرهم، زیرپایم خالی شده بود. حس کردم انگشتانم به زمین چسیده‌اند. یکی از انگشتان کوچک پایم پیچ خورد. افتادم کمی آن طرف تراز خودم. بوی تند نارنج می‌آمد و شاید بوبی شبیه گیاهی کوهی. مثل

سرم را بالاتر گرفتم. از روی صفحات بریده بریده مجله‌ها که روی زمین پخش شده بودند، چشمم افتاده به یک سرمه‌قاله سیاسی، عنوان سرمه‌قاله «جالیل‌های دیروز» بود. کلمات سرمه‌قاله را یکی یکی خواندم - بریده بریده، چشم‌هایم می‌دیدند و من می‌توانستم خوب بخوانم - روش روشن. روی سطر سوم بودم که در مرتبه همه چیز را در حال تغییر دیدم. مثل چند دقیقه‌ای که گذشت. کتاب‌هایم جایه‌جا شده بودند. بالش بزرگ‌تر شده بود و چند جلد کتاب که ندیده بودمشان تا آن وقت... رنگ پرده‌های اتاق هم عوض شده بود - ابی نفتی. یاد نمی‌آمد که چه وقت بود. هیچ وقت از آبی نفتی خوش نمی‌آمد. شاید دیروز و شاید... نمی‌دانم. صدای رادیو بلند بود. شاید جواد روشن کرده بود - نمی‌دانم - صدای باران پیچید در اتاق. مثل صدای توخه‌ای که می‌امدو قطع می‌شد، دو مرتبه بالا می‌گرفت و قطع می‌شد. صدای صدا نبود. چیزی شبیه و او گویه‌ها می‌بهم یک سایه بود. مطمئن نبودم، و او گویه‌ها مثل ذره‌های معلق بالای تاقچه، می‌بیچیدند و اوسی شدند. گاهی به هم می‌رسیدند و گاهی دور می‌شدند. خودم دیدم - با همین چشم‌هایم و بعد که دیگر نمی‌دانستم چه شد. خودم را دیدم که افتاده بودم روی زمین خاکی. خود خودم بودم، با همان لباس سفید یکدست و همان روسربی سیاه. همه چیز تغییر کرده بود. همه جا برهوت بود. نه کتابی می‌دیدم و نه میزی. زمین چیده شده بودند، در هم و شلوغ گزیده مثنوی معنوی، کلیله و دمنه، سیاحت غرب و چند جزو کوچک آبی و فرمز.

نمی‌دانم که بود؟ شاید کسی شبیه خودم، یا نمی‌دانم... هر که بود انگار از جایی دورتر از من آمد بود. از جهانی دورتر یا نزدیک‌تر، نمی‌دانم... و شاید از همین روزهایی آمده بود که دنبالش بودم. روزهایی که هیچ چیز و هیچ کس نمی‌توانست مرا درگیر خودش کند، جز چیزی شبیه یک اوهام، بر می‌خواستم، بر می‌خواست. آرام بود - خیلی آرام. آن قدر که گاهی حس می‌کردم می‌توانم لمسش کنم. به هیچ کس شباخت نداشت - حتی خودم - و به هیچ چیز، جز سایه‌ای که فقط تکان تکان خودش را می‌فهمیدم، آن هم چیزی و میهم. سایه اما شبیه همان سایه‌های درخت چیزی و میهم. اساطیری که در یکی از همین روزها در کتاب خوانده بودم - به هیچ کس شباخت نداشت و به هیچ چیز - مطمئن بودم.

همه چیز از همان لحظه شروع شد. از همان ابتدای صبح. در من و در همه پیرامون من. در اتاق من و در وسائل شخصی ام و حتی در هواي اطرافم.

هر لحظه فکر می‌کردم مانند یک تکه موآب می‌شوم، آرام آرام سرم را بلند کردم: هیچ کس نبود. بیدار بودم - بیدار. همه چیز را روشن می‌دیدم. مثل همان لحظه‌هایی که از روز گذشته روشن بودند، و در آخرین لحظه‌های ساعت یازده شب همه چیز روشن بود. حتی اسم کتاب‌ها را چندبار خواندم. کتاب‌هایی که روی هم چیده شده بودند، در هم و شلوغ گزیده مثنوی معنوی، کلیله و دمنه، سیاحت غرب و چند جزو کوچک آبی و فرمز.

حرکت دست‌ها و پاها بیم روشن بود. هرجا که پایم می‌رسید، آن نقطه زرد می‌شد و هرجا که دستم اویزان می‌شد به چیزی در هوای آن نقطه سفید بود. نفسم بند آمده بود. چیزی را نمی‌دیدم جز طرح چند شیخ سرگردان و چند هاله سیاه که می‌آمدند و دور می‌شدند. بیدار بودم، مطمئن بودم؛ بیدار بیدار - آنقدر که گاهی حرکات پلک‌هایم را می‌شمردم، تند و بریده‌بریده. نه می‌شنیدم و نه می‌دیدم، زانوائم می‌لرزیدند. همه چیز شلوغ بود و تیره. تا اینکه صدایی گفت: «تو کیستی؟» نمی‌دانستم چه باشد بگویی؟ من که بودم؟! می‌دانستم و نمی‌دانستم. گم شده بودم در خودم. هیچ چیز و هیچ کس نمی‌توانست در آن لحظه به من نزدیک شود. من چنگ می‌زدم در هوای نیمی در خاک بودم و نیمی در آب. نمی‌دانم کجا بودم؛ چرا بودم؟ هواستگین تر شده بود. صدای‌های مبهمی داشت نزدیک می‌شد به من. صدای‌های شیوه صدای‌های پی‌دربی چند تکه سنگ که به هم می‌خوردند و خراش بر می‌داشتند. سرم را محکم گرفتم. هیچ‌کدام از پاها بیم حرکت نمی‌کردند، هیچ‌کدام.

چیزی داشت رو در روی من بیرون می‌آمد از خاک. چیزی شاید شبیه خودم آرام آرام بایلا، به موازات من. درست مثل همان شبجی که چندبار دیده بودم. صدایی گنگ داشت. چشم‌هاش عمیق بود. مثل تو که مشل نیم سوخته. از خودم فاصله گرفتم. ایستادم دورتر، آنقدر که دیگر چیزی ندیدم. صدایم حبس شده بود. چندبار خواستم فریاد بزنم توانستم. دو مرتبه شی، از فاصله نزدیک تر رو در روی من آرام آرام از خاک بیرون آمد. خاکستری بود و سیاه. بلند و کشیده. نه خودم بود و نه چیزی شبیه خودم، هیچ‌کدام صدایی دو مرتبه گفت: «تو» و من با دستانم جلوی دهانم را گرفتم. هیچ‌کجا روشن نبود. همه جا سیاه بود و خاکستری. چند مشت، آب کف زده از خاک جوشید و آمد بایلا، زیر دایره ای سرخ گون جمع شد. فرو رفت و دریاره بالا آمد. خاک لایه‌لایه بینش و یشمی زیر دایره بالا رفت: تا جایی که دیگر نه خاک بود و نه آب. فقط چشم‌های قرمزی بود شبیه دایره سیاره‌رنگ چشمان یک ماهی. زمین لزج بود و چسبنده. دیگر شی ای نبود. خاک نرم شده بود، خیلی نرم. پایین رفتم. آنقدر پایین که پایم خود را به تکه‌ای سنگ ساخت که در تنّه یک حلقه آهنه درشت بود. لابه‌لایی انگشتانم خیس شده بود، خیس ولز. خطوطی در هم روی زمین کشیده شده بود. چند مشت دیگر از آب کف کرده بالا آمد و روی حفاری را پوشاند. چیزی شبیه یک تکه گوشت روی خاک ماسیده شده. از همان نزدیک، سایه‌های اساطیری چند درخت کشیده شد. چنان خوده بود. نه آینده بود و نه گذشته. زمان ایستا بود و ساکن. نه صبح بود و نه شب. حرکات دستانم غیرارادی بود. به هرجا اویزان می‌شد. سلوهایم مثل یخ آب شده، تکان تکان می‌خوردند. خودم می‌دیدم، مطمئن بودم. گاهی یخ می‌بستم و گاهی از شدت ترس مچاله می‌شد و گاهی از خودم پیش تر می‌دویدم. همه چیز غیرعادی بود - حتی خودم، که دیگر به نقطه‌ای دورتر رسیده بودم. دورتر از جایی که بودم، پیراهن سفیدم خاکی شده بود و چروکیده. هوا تاریک بود. فقط محدوده ادامه دارد....

همان گیاه که چندبار دیده بودم در کوهستان «سومار» سرم را محکم گرفتم به عقب. زمین تکان تکان می‌خورد و پایین و پایین تر می‌رفت. صدایی دو مرتبه برخاست. شاید صدای همان پرنده بود. «سیرسیرک» و یا نمی‌دانم... حس می‌کردم صدایش را شنیده‌ام. شاید همین روزها، همین روزهای نزدیک، از خودم فاصله گرفته بودم. از خودم چندبار پرسیدم: «صدای پرنده است یا روح؟!» نمی‌دانستم.

زبانم بند آمده بود. صدای ریزش ماسه‌ها را می‌شنیدم. زمین هم چنان پایین و پایین تر می‌رفت. آنقدر آرام که حس می‌کردم اشتباهی نکنم. نمی‌توانستم به زمین نگاه کنم. شاید می‌توانستم، ولی می‌ترسیدم. پشم‌هایم را باز کردم و بستم. دست‌هایم را محکم گرفتم روی زمین، نزدیک خودم، از طرف زانوهایم. زمین خشک بود و سرد. بوی رطوبت می‌داد. بوی شیشه... بوی خاک مانده از آب و شاید بوی هندوانه گندیده. سرم را دو مرتبه خم کردم، مجاهله شدم، روی زمین. هیچ‌کس نبود. دستم را روی بینی ام گرفتم. خون دلمه بسته بود روی لب‌هایم، صدای پچجه می‌آمد. پچجه‌ای بیفهم. سرم را دو مرتبه خم کردم روی خاک. خاک، سخت تر شده بود. دیگر بوی رطوبت نمی‌آمد. صدای ریزش ماسه‌ها را دیگر نمی‌شنیدم. زمین ایستاده بود. هوا تاریک و تاریک‌تر می‌شد.

من بودم و شبجی که با من روی زمین می‌خوابید و بلند می‌شد. درست هم اندازه من. نه حرف می‌زد و نه راه می‌رفت. آرام آرام تکان می‌خورد. نزدیک من ایستاده بود. سری را دیدم که کمی دورتر در خودش می‌پیچد. دو تکه چشم شده بودم و فقط می‌دیدم. دو تکه گوش شده بودم و فقط می‌شنیدم، دیگر هوا داشت کم پایین می‌آمد. هوا سنگین بود. هوا غبار آسود بود. همه چیز خاکستری بود. خاکستری مایل به سیاه. هوا داشت به زمین می‌رسید. خیلی نزدیک. سیاه. سنگین و سخت.

زمان پیش تر آمده بود، به نقطه‌ای نزدیک تر از پیش. خیلی نزدیک. زمین سرد شده بود، آنقدر که دیگر هوابی نبود. همه چیز در من عوض شده بود. زمین تکه تکه بالا می‌آمد. از دهانه کوچک و باریک. دو دهانه‌ای شبیه دو چشم سیاه و تاریک. همه چیز در من بیخ بست. چشم‌هایم، دندانم، دستانم. صدایی دو مرتبه در پیرامون من وزید. صدایی شبیه زوزه یک شیء نامرئی. تکه‌ای سنگ شده بودم. از شدت سرما در خودم مچاله شده بودم. هیچ‌کس نبود، جز من و همان شیء زمان تکان خوده بود. نه آینده بود و نه گذشته. زمان ایستا بود و ساکن. نه صبح بود و نه شب. حرکات دستانم غیرارادی بود. به هرجا اویزان می‌شد. سلوهایم مثل یخ آب شده، تکان تکان می‌خوردند. خودم می‌دیدم، مطمئن بودم. گاهی یخ می‌بستم و گاهی از شدت ترس مچاله می‌شد و گاهی از خودم پیش تر می‌دویدم. همه چیز غیرعادی بود - حتی خودم، که دیگر به نقطه‌ای دورتر رسیده بودم. دورتر از جایی که بودم، پیراهن سفیدم خاکی شده بود و چروکیده. هوا تاریک بود. فقط محدوده